

Avtoprevozniki za avstrijski model liberalizacije

Učinki dosedanje sprostitev cen so v skladu s pričakovanji. Prevozniki pa v primeru nadaljnje liberalizacije zahtevajo varovalko.

Samo Kranjec

Svetovni trg naftnih derivatov je na začetku leta zaznamoval velik padec cen, v Sloveniji pa je trg v določeni meri zaznamovala sprostitev 98-oktanskega bencina in kurilnega olja v aprilu. Bojan Ivanc, vodja Analitike GZS, napoveduje, da bo povprečna cena sodčka nafte Brent letos znašala 48 dolarjev, prihodnje leto pa 60 dolarjev.

»Povprečje cene je v prvem polletju znašalo 40 dolarjev za sodček, v drugem pa bi po naši oceni morala zrasti na povprečne ravni okoli 56 dolarjev. Cena nafte je po velikem padcu v januarju pričela naraščati vse do znanega rezultata v zvezi z izstopom Velike Britanije iz Evropske Unije. Ta izid je bil pretres za surovinske trge, ki so močno upadli«, razlaga Ivanc.

Proračunski apetiti ožijo manevrski prostor

V zvezi z liberalizacijo cen goriv pri nas sogovornik pravi, da o njej lahko govorimo zgolj pri 98-oktanskem bencinu, ki se največ porablja pri športnih vozilih ter pri kurilnem olju, kjer so največji porabnik gospodinjstva (sicer vse manjši). Pri obeh gorivih je povpraševanje sorazmerno manj elastično kot pri dizelskem ali 95-oktanskem bencinu, saj so denimo pri naročilu kurilnega olja iz tujine transportni stroški pri dostavi sorazmerno pomembni. Prav tako je za uvoz kurilnega olja potrebno Fursu plačati trošarino.

»Glavna skrb države pri liberalizaciji trga naftnih derivatov je izpad trošarinskih prihodkov in prihodkov iz DDV ter drugih taks v primeru dviga cen, ki bi spodbudil prodajo goriv v sosednjih državah na račun nižje prodaje doma. Te bojazni so po naši oceni odveč. V povprečju so se (se bodo) cene zaradi liberalizacije kurilnega olja in 98-oktanskega bencina dvignile do 5 odstotkov. Med ponudniki se bodo bolj razlikovale kot doslej«, razlaga Bojan Ivanc.

Na vprašanje, kaj se dejansko dogaja s 95-oktanskim bencinom in kdaj lahko pričakujemo sprostitev na avtocestnem križu, Ivanc odgovarja, da se cena se še vedno določa modelsko, skladno z vladno uredbo. To je precej odvisno od javno-finančne dinamike pri trošarinah. Prilivi so v prvih petih mesecih letos nižji za 70 milijonov evrov. Prav tako je priliv od DDV nižji zaradi nižje maloprodajne cene pred DDV. »To odpira nevarnost dviga trošarin in oži manevrski prostor za

liberalizacijo cen dizla in 95-oktanskega bencina,« zaključuje Ivanc.

Finančni učinki po pričakovanjih

Na finančnem ministrstvu so v zvezi z učinki sprostitev cen 98-oktanskega bencina in kurilnega olja povedali, da so v okviru priprave Uredbe o oblikovanju cen določenih naftnih derivatov, ki je v pristojnosti MGRT, ugotavljali, da je povpraševanje po 98- in več oktanskem neosvinčenem motornem bencinu cenovno precej neelastično. Hkrati je 95-oktanski motorni bencin, ki je še naprej pod regulacijo, dober nadomestek 98- in več oktanskemu bencinu.

Ob sprejemanju uredbe so tako ocenili, da bo prišlo do sorazmerno majhnega izpada javnofinančnih prihodkov (po oceni za okoli 0,3 milijona evrov). Pri ekstra lahkem kurilnem olju pa je bilo pričakovati, da se zaradi dokaj konkurenčnega okolja in preprostega vstopa novih konkurentov, končna cena za potrošnike (skupaj s prevozom goriva na dom) ne bo bistveno spremenila in zato ne bi prišlo do bistvenih finančnih učinkov.

Izhajajoč iz zadnjih podatkov o količinah 98- in več oktanskega neosvinčenega bencina ter kurilnega olja, od katerih je obračunana trošarina, je zaznati, da je bila prodana količina 98- in -več oktanskega

Trgovci prodajo malo goriv, ki jim je država sprostila ceno.

»Možnosti za sprostitev cen 95-oktanskega in dizelskega goriva so pičle«, pravi Bojan Ivanc, vodja Analitike GZS.

Foto: Depositphotos

Foto: Arhiv GZS

»Pri popolni liberalizaciji cen goriv bi morala biti sprejeta varovalka proti nenadzorovanemu zvišanju cen.«

Robert Sever, direktor Združenja za promet na Gospodarski zbornici Slovenije.

bencina v drugem trimesečju letošnjega leta za dobrih 6 odstotkov nižja kot v drugem trimesečju lanskega (ob tem, da se je znižala tudi količina prodanega 95 oktanskega bencina). Količina ekstra lahkega kurilnega olja pa se je v letošnjem drugem četrtletju, v primerjavi z lanskim, povečala za 1,9 odstotka. Na osnovi teh podatkov na finančnem ministrstvu ugotavljajo, da so ustvarjeni učinki v skladu s pričakovanimi.

Prodaje liberaliziranih goriv le za vzorec

In kaj ugotavljajo ponudniki goriv? Petrol prodaja 100-oktanski bencin in kurilno olje. Prodaja 100-oktanskega bencina pri njem zajema le odstotek v prodaji vseh goriv. Podobno velja za kurilno olje, saj se delež prodaje tega energenta že nekaj let vztrajno znižuje. Prodaja 100-oktanskega bencina in kurilnega olja ostaja takšna, kot je bila, kakšnih pomembnejših odmikov v zadnjem obdobju nismo zabeležili, so zapisali v odgovoru.

Tudi v naftni družbi MOL Slovenija, ki tudi ponuja 100-oktanski bencin, bistvenih sprememb pri povpraševanju niso zaznali. Ceno 100-oktanskega goriva oblikujejo na osnovi več dejavnikov, za vsak bencinski servis posebej, vendar večjih odstopanj ni.

Prevozniki zahtevajo varovalko zaradi okrnjene konkurence

Robert Sever, direktor Združenja za promet na Gospodarski zbornici Slovenije, pravi, da trenutna liberalizacija goriv na prevozniška podjetja ne vpliva, saj večina tovornih vozil uporablja D2 -dizelsko gorivo, kjer sprememb še ni bilo.

Popolni liberalizaciji goriv v Sloveniji so na združenju načeloma naklonjeni, predvsem v luči prakse, ki jo poznajo prevozniki iz sosednje Avstrije. Tam so goriva zunaj glavnih prometnic in avtocest občutno cenejša in prevozniki lahko natočijo gorivo zelo ugodno. »Seveda temu botruje zdrava konkurenca, ki znižuje cene goriva na manj obiskanih bencinskih črpalkah. Če bomo uspeli v Sloveniji doseči takšno ravnovesje (kljub okrnjeni konkurenci), ob morebitni liberalizaciji cen goriv ni bojzani, da bi cene goriv poskočile nekontrolirano.

Nekateri strokovnjaki namreč opozarjajo, da bi zaradi zelo okrnjene konkurence doma (trg je praktično razdeljen na dva močna igralca), cene goriva poskočile. Takšnega scenarija ob liberalizaciji cen goriv na združenju seveda ne podpiramo, zato bi morala biti sprejeta nekakšna varovalka proti nenormalnemu zvišanju cene goriva,« poudarja Sever. gg

Našla sva pravo energijo za vsak dan.

- › Električna energija in zemeljski plin na 1 položnici.
- › Nižja cena energentov do konca leta 2017.
- › Menjava dobavitelja brez dodatnih stroškov.
- › Vse informacije dobite na brezplačni številki 080 21 15.

Dvojni plus

 ENERGIJA PLUS

www.energijaplus.si